
	LANDRISKKLASS 3/7 Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet.	EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET KORTFRISTIGA AFFÄRER: - MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER: 4,8 MSEK
		DATUM 2014-12-18

Liten öppen ekonomi i geopolitisk snålblåst

Lettland har på en relativt kort tid gått från en hårt reglerad planekonomi till en väl fungerande marknadsekonomi. Utmaningarna att ställa om ekonomin till marknadsekonomi har varit många och svåra. Politiskt har landet varit stabilt och det har funnits en bred folklig och parlamentarisk uppslutning kring närmandet till väst och mot en ökad ekonomisk och institutionell integration med EU. I ett EU-perspektiv är inkomstskillnaderna stora och fattigdomen utbredd. På senare år har både strukturella och konjunkturella faktorer bidragit till att öka inkomstklyftorna. Omdaning av ekonomin har genomgående genomförts med tillväxtfokus och den globala finanskrisen ledde till att en djup konjunkturavmattning. Motsättningar mellan etniska letter och den rysktalande delen av befolkningen har stundtals blossat upp. Den pågående konflikten mellan Ryssland och Ukraina bedöms få begränsade realekonomiska effekter, men försämrar landets säkerhetspolitiska läge särskilt i ljuset av en relativt stor rysk minoritet. Återhämtningen i ekonomin är på god väg och Lettland är åter ett av EU:s mest snabbväxande länder. Den tidigare sargade banksektorn har stärkts och euromedlemskapet borgar för en ökad finansiell stabilitet. Det mesta talar för att Lettland kommer att fortsätta utvecklas i positiv riktning.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Hög tillväxt och på sikt ljusa tillväxtutsikter.
- Långsiktigt hållbara offentliga finanser med låg offentlig skuldsättning.
- Euromedlemskapet stärker trovärdigheten i landets finanspolitiska ramverk, innebär minskad risk vid valutakurssvängningar och ger tillgång till ECB:s omfattande likviditetsfaciliteter.

Svagheter

- Liten, öppen och sårbar ekonomi, vilket återspeglar landets kraftiga konjunktursvängningar.
- Sedan krisen sårbar banksektor, med låg lånekvalitet och hög andel insättningar av utländska medborgare.
- Relativt stor extern skuldsättning i den privata och offentliga sektorn.

Förbättrad landriskklass

EKN har uppgraderat Lettland till landriskklass 3. Lettland är ett höginkomstland inom euroområdet och klassificeras därmed inte inom ramen för OECD:s landriskklassificering. För dessa länder gäller också särskilda regler för premiesättningen, som innebär att premien baseras på marknadsreferenser. Medlemskapet i euroområdet innebär att transfererings- och konverteringsrisken är låg. Det finns inga finansiella och ekonomiska förhållanden i övrigt som motiverar några restriktioner i landpolicyn utan varje affär prövas på sina egna meriter. Enligt EU:s konkurrensregler får EKN och andra exportkreditinstitut inte täcka betalningsrisker för affärer där risktiden understiger två år

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Lättnad

- Om ekonomins inneboende styrka förbättras och genererar en varaktig period med hög och stabil tillväxt.
- Minskad extern offentlig upplåning samt förstärkta offentliga finanser som ger regeringen ökad finanspolitisk flexibilitet och ökat reformutrymme.
- Fortsatta steg mot en stärkt banksektor med förbättrad lånekaraktär.

Skärpning

- Försvagade offentliga finanser som leder till ökad offentlig skuldsättning och stigande finansieringskostnader för den offentliga skulden.
- En upptrappning av konflikten mellan Ryssland och Ukraina skulle få negativ inverkan på landets exportsektor och skapa säkerhetspolitisk osäkerhet.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

Begränsat flöde av nya affärer

EKN:s totala engagemang på Lettland uppgår till 205 miljoner kronor, varav utestående offerter uppgår till närmare drygt 200 miljoner kronor och resten utgör utestående garantier.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Lettland:

Barbro Carlqvist

Telefon: +46 8 788 01 61

e-post: barbro.carlqvist@ekn.se

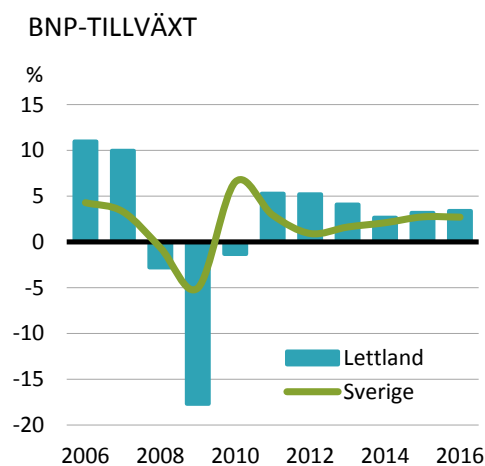
ANSVARSBEGRÄNSNING

Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvar för hur informationen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

En ekonomi präglad av snabba konjunktursvängningar

I likhet med Estland och Litauen har Lettland sedan sin återvunna självständighet 1991 fört en i huvudsak marknadsliberal inriktad ekonomisk politik. Landet har strävat mot en ökad ekonomisk integration med EU och på det säkerhetspolitiska planet ett närmande till väst. Lettland är sedan 2004 medlem i EU och anslöt samma år till NATO. Landet blev 2014 det nittionde landet i valutaunionen. Landet är ett av EU:s fattigaste länder. Jämfört med övriga EU har landet, en låg BNP per capita och ojämn inkomstfördelning. Den ekonomiska politiken har genomgående haft tillväxtfokus och sociala frågor har därmed kommit i skymundan. Det finns även stora regionala skillnader. Levnadsstandarderna i huvudstaden Riga, där närmare en tredjedel av befolkningen bor, är relativt hög, men på landsbygden är fattigdomen i allt väsentlig den samma som under sovjettiden. Att landet har en stor rysktalande befolkning, närmare 30 procent av befolkningen är rysktalande, har stundtals skapat politiska spänningar med grannlandet Ryssland och en folkomröstning om att göra ryskan till ett officiellt språk röstades ned efter en bitvis hätsk valkampanj som blottade motsättningarna mellan etniska letter och den rysktalande befolkningen.

Lettland har under sin relativt korta tid som marknadsekonomi uppvisat snabba konjunktursvängningar. Ekonomin har kastats från överhettning till djup recession för att sedan på relativt kort tid återgå till att vara en av EU:s mest snabbväxande ekonomi. Fram till den globala finanskrisen uppvisade Lettland en årlig tillväxttakt på omkring åtta procent. En ökad tillgång till utländskt kapital ledde till kraftig kreditexpansion, skenande fastighetspriser och accelererande privat skulduppbyggnad. De utländska investeringarna ökade kraftigt efter EU-inträdet. Inledningsvis var det framför allt tillverkningsindustrin som på grund av det låga löneläget drog till sig investeringar. I takt med att lönekostnaderna steg riktades flödet av utländska direktinvesteringar istället till telekommunikations-, bygg- och finanssektorn. Vid ingången av den globala finanskrisen kollapsade ekonomin. Hög privat skuldsättning,

Källa: IMF, prognosår 2014-2016

uppblåsta tillgångspriser och underskott i bytesbalansen ledde till en djup avmattning och kris i banksektorn. En akut likviditetskris tvingade den lettiska regeringen att söka stödlån hos IMF och EU, vilka beviljade ett lån på totalt 7,5 miljarder euro. Lånet villkorades med omfattande offentliga sparpaket för att få statsbudgeten i balans och åtgärder för att öka stabiliteten i den finansiella sektorn. Lettland höll fast vid sitt beslut att ensidigt knyta sin valuta till euron. Ett argument mot en devalvering var att privat upplåning gjorts i euro och en devalvering därför skulle få mycket kännbara effekter på de hushåll som satt med stora lån i utländsk valuta på tillgångar som rasat i värde. Regeringen valde i stället att genom en

så kallad intern devalvering, det vill säga löne- och kostnadsänkningar återvinna konkurrenskraften. Lettland var det land i EU som drabbades hårdast av den internationella finanskrisen och priset för att behålla kopplingen till euron blev högt. Men efter att ha genomgått ett ekonomiskt stålbad vände konjunkturen uppåt och den ekonomiska återhämtningen blev oväntat snabb. I slutet av 2012 återbetalade Lettland hela det utestående IMF-lånet i förtid.

Lettisk ekonomi är nu inne i en återhämtningsfas. På kort sikt väntas tillväxten i huvudsak drivas av privat konsumtion men i takt med att omvärldsefterfrågan tilltar förväntas investeringar och exporten överta rollen som tillväxtmotor. Ekonomins produktionskapacitet stukades rejält under krisen och även om tillväxten gradvis kommer att tillta väntas ekonomin växa långsammare än före krisen. På sikt väntas tillväxten stabiliseras och växa med omkring fyra procent årligen, det vill säga betydligt långsammare än decenniet före krisen men på en långsiktigt hållbara nivå. En i utgångsläget hög arbetslöshet och en omfattande arbetskraftsutvandring under krisen bidrar till att skruva ned ekonomins potentiella tillväxttakt.

Lettland har ett strategiskt gynnsamt geografiskt läge som knutpunkt och utgör ett viktigt transitland för exportvaror mellan väst till öst. Den pågående konflikten mellan Ryssland och Ukraina som lett till EU-sanktioner och ett ryskt embargo på livsmedel har en negativ men relativt begränsad inverkan på ekonomin. Det är främst transportsektorn som drabbas, landets export av livsmedel till Ryssland är förhållandevis låg och kan sannolikt riktas om till andra marknader. Konflikten skapar dock en osäkerhet som sprider sig till andra näringar som har Ryssland som exportmarknad och ett försämrat säkerhetspolitiska läge.

Sårbar banksektor

Lettland har, satt i relation till BNP, en relativt liten banksektor som i huvudsak utgörs av dotterbolag till framför allt nordiska banker. Kreditexpansionen bromsade in vid ingången av krisen och utlåningen har minskat sedan 2009 och väntas förbli negativ under de kommande åren. Den privata sektorns skuldavskrivningar har varit betydande och mer uttalad än i andra euroländer. Bankernas höga exponering mot fastighetsmarknaden bidrog till att lånekvaliteten i bankernas låneportföljer försämrades under krisen. I takt med att det ekonomiska läget förbättrats och bostadsmarknaden stärkts har andelen dåliga lån minskat. Bankerna är generellt åter välkapitaliserade och lönsamheten på väg upp. Att utländska medborgare står för en stor andel av insättningarna i landets banker, i kombination med att bankerna till stor del förlitar sig på inlåningsfinansiering, ökar bankernas sårbarhet. Inträdet i euron innebar att ECB har huvudansvaret för banktillsynen i Lettland.

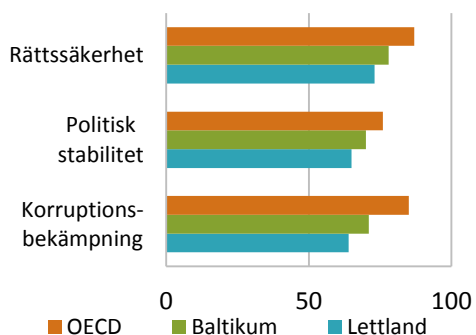
AFFÄRSMILJÖ

Behov av ökade insatser för att förbättra affärsmiljön

Lettland har sedan självständigheten fört en mycket företagsvänlig politik. Den operationella

AFFÄRSMILJÖ

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken

miljön har successivt förbättrats som ett led i landets strävan mot en ökad ekonomisk och institutionell integration med EU. Avregleringar, privatiseringar och förbättrade konkurrensregler har fört landet närmare en fullt utvecklad marknads-ekonomi. Den finansiella genomlysningen är god och följer EU-standard. Jämfört med de andra baltiska länderna ligger Lettland alltjämt steget efter i Världsbankens Doing-Business index utifrån länders affärsmiljö. Det finns relativt stor svart eller grå sektor i landet med vacklande skattedisciplin som regeringen avser att ta itu med.